

Velfærdsreformer og økonomisk råderum – spørgsmål fra Skatteudvalget

Skatteudvalget har stillet en række konkrete spørgsmål om, hvilket økonomisk råderum forskellige velfærdsreformer vil give. Læs skatteministerens svar på de hypotetiske spørgsmål her (Spørgsmål 1-5, Alm. del)

Spørgsmål 1: Hvilke råderum til skattnedsættelser påtænker skatteministeren at fremskaffe ved at gennemføre reformer af den offentlige sektor?

Svar: Der er ikke taget stilling til, hvordan et eventuelt råderum til yderligere skattnedsættelser kan tilvejebringes.

Det er regeringens mål gradvist at sænke skatten på arbejdsindkomst. Regeringen har allerede gennemført lettelser af skatten på ca. 10 mia. kr. i 2004. Forudsat at det økonomiske råderum er tilvejebragt, vil regeringen sænke skatten på arbejdsindkomst yderligere. Regeringen vil udarbejde en flerårig plan herfor.

Spørgsmål 2: Hvilket råderum vil fremkomme, såfremt praktisk bistand i hjemmet skulle finansieres af modtagerne selv?

Svar: Jeg har forelagt spørgsmålet for Finansministeren, der har oplyst følgende:

”Råderummet skønnes isoleret set øget med ca. 1/4 pct. af BNP (svarende til omtrent 3³/₄ mia. kr. i 2005-niveau), såfremt praktisk bistand i hjemmet skulle finansieres af modtagerne selv.

Antal modtagere af praktisk bistand i hjemmet udgør i dag ca. 180.000 personer, der i gennemsnit tildeles 58 timer om året til en gennemsnitlig timepris på ca. 250 kr.¹ Praktisk bistand i hjemmet koster således i dag godt 2½ mia. kr. (svarende til ca. 0,2 pct. af BNP). Udgifterne til praktisk bistand i hjemmet er forudsat at stige over tid i takt med den aldrende befolkning, svarende til udviklingen i den samlede hjemmehjælp (som udover praktisk bistand i hjemmet også indeholder personlig bistand, jf. § 71 i Lov om Social Service). Udgifterne til praktisk bistand i hjemmet skønnes med gældende standarder at toppe omkring 2050 på ca. 0,3 pct. af BNP. Hvis praktisk bistand i hjemmet finansieres privat,

---

¹ Kilder: Danmarks Statistik (Den sociale ressourceopgørelse, marts 2004) og Socialministeriet (kommunernes indberetninger til frit valgs-databasen).

skønnes den samlede offentlige nettobesparelse dermed at svare til ca. ¼ pct. af BNP hvert år i gennemsnit², jf. boks 1.”

Boks 1. Råderumsvirkning

Virkningen af en (netto-)udgiftsstigning på den offentlige saldo er lig den faktiske udgift år for år. Virkningen på det finanspolitiske råderum (=finanspolitikens holdbarhed) er derimod defineret som den faktiske netto-udgift år for år omregnet til en (hypotetisk) fast årlig udgift i al fremtid fra og med i dag - dvs. en såkaldt annuitet. Omregningen til en fast årlig ydelse (varig virkning) betyder, at indtægter og udgifter kan sammenlignes, selv om de falder på forskellige tidspunkter. Råderumsvirkningen afhænger af niveauet for realrenten korregeret for økonomisk vækst og profilen for nettoudgiften/-indtægten. Jo senere en given merindtægt optræder, jo mindre vil råderumsvirkningen være.

Spørgsmål 3: Hvilket råderum vil fremkomme såfremt efterlønnen blev forbeholdt personer, der i dag er over 40 år?

Svar: Jeg har forelagt spørgsmålet for Finansministeren, der har oplyst følgende:

”Råderummet skønnes isoleret set øget med godt ¾ pct. af BNP (svarende til ca. 12 mia. kr. i 2005-niveau), såfremt efterlønnen blev forbeholdt personer, der i dag er over 40 år, når der tages højde for virkningerne af tilbagebetaling af allerede indbetalte efterlønsbidrag³.

Hvis efterlønsordningen afskaffes for personer, der er 40 år eller derunder i 2006, indebærer det, at efterlønnen afvikles gradvist fra 2025 og frem til 2029, og at beskæftigelsen dermed styrkes med formentlig i størrelsesordenen 90.000 personer. Det er bl.a. forudsat, at 20 pct. af dem, der ville have gået på efterløn, overgår til førtidspension⁴, og 5 pct. vælger at trække sig tilbage for egne midler. Der er i beregningerne taget højde for nedsættelsen af pensionsalderen og anslåede virkninger af den seneste efterlønsreform.”

Spørgsmål 4: Hvilket råderum vil fremkomme, såfremt dagpengeperioden blev nedsat til 2½ år for ledige?

Svar: Jeg har forelagt spørgsmålet for Finansministeren, der har oplyst følgende:

”Råderummet skønnes isoleret set øget med godt ¼ pct. af BNP (svarende til godt 4 mia. kr. i 2005-niveau), såfremt dagpengeperioden blev nedsat til 2½ år for ledige. Nedsættelse af dagpengeperioden for ledige til 2½ år skønnes således med nogen usikkerhed at øge beskæftigelsen permanent med op mod 15.000 personer.”

---

² Nettobesparelsen svarer stort set til bruttoudgiften, når de personer, der leverer bistand, fastholder beskæftigelse til samme løn.

³ Det er forudsat, at de tilbagebetalte bidrag udbetales i perioden 2006-2009 og beskattes med 30 pct. svarende til omtrent den skattemæssige fradragsværdi for indbetalingerne.

⁴ Indeværende forudsætninger er på linje med tidligere vurderinger. DA (2003) og OECD (2003) vurderer, at hhv. 20 og 30 pct. af dem, der ville have været på efterløn, alternativt er på førtidspension, mens resten er i arbejdsstyrken. DA og OECD tager imidlertid ikke højde for øget egenfinansieret tilbagetrækning.

Spørgsmål 5: Hvilket råderum vil fremkomme, såfremt folkepensionen blev forbeholdt den gruppe der i dag modtager tillæg til folkepensionens grundbeløb?

Svar: Jeg har forelagt spørgsmålet for Finansministeren, der har oplyst følgende:

”Råderummet skønnes isoleret set øget med godt ¼ pct. af BNP (svarende til godt 4 mia. kr. i 2005-niveau), såfremt folkepensionen blev forbeholdt den gruppe, der i dag modtager tillæg til folkepensionens grundbeløb.

Antallet af folkepensionister udgør i dag ca. 750.000 personer, hvoraf knap 85.000 personer ikke modtager tillægsbeløb. I alt modtager ca. 80.000 pensionister udelukkende det fulde grundbeløb, mens ca. 5.000 pensionister modtager nedsat eller intet grundbeløb som følge af erhvervsarbejde. Det fulde grundbeløb er i 2005 knap 57.000 kr. før skat, mens pensionisterne med aftrappet/ingen grundbeløb i gennemsnit modtager 27.000 kr.⁵ før skat. Andelen af folkepensionister, der kun modtager grundbeløbet øges over tid i takt med udbygningen af individuelle og kollektive pensionsordninger. Det bevirker, at fremtidens pensionister har højere indkomster end i dag, hvorved udbetalingerne af pensionstillægget aftrappes/modregnes.

Det er med betydelig usikkerhed forudsat, at antallet, der ikke modtager tillægsbeløbet, stiger fra 85.000 personer til 190.000 personer på sigt. Endvidere tages der i beregningen af råderummet højde for skat af grundbeløbet og afledte indirekte skatter. Det skal bemærkes, at et sådant indgreb øger indkomstuligheden blandt pensionister og medfører meget høje sammensatte marginalsatser for personer i visse indkomstintervaller.”

---

⁵ Kilder: ADAM's databank og Lovmodellen.